Raadsvoorstel

Raadsvergadering	**Eenheid en opsteller**
31 mei 2021	Ontwikkeling & Advies
Commissie	A. van der Velde
commissie Sociale Zaken	**Portefeuillehouder**
	F.M. Hospers
	Programma
	Wmo MO/BW

Onderwerp

Beschermd Thuis Oost-Veluwe 2022 - 2030

Voorstel

De raad besluit om:

1. Het Kaderdocument Beschermd Thuis 2022-2030 vast te stellen.
2. Het Ontwerp Beschermd Thuis 2030 vast te stellen.
3. Kennis te nemen van de raadsconsultatie in de zes gemeenten en de beantwoording daarvan middels de regionale notitie.

Inleiding

De komende jaren zijn grote verschuivingen te verwachten op het beleidsveld Beschermd Wonen. Die verschuivingen zijn vooral financieel van aard, naast de al gaande beweging ‘GGz in de wijk’. Het regionale beleid wordt vormgegeven in samenwerking de gemeenten in de regio Oost-Veluwe: Apeldoorn, Brummen, Epe, Hattem, Heerde en Voorst.

Om op deze ontwikkelingen te anticiperen zijn in de afgelopen maanden twee beleidsdocumenten voorbereid die samen bestuurlijk richtinggevende documenten voor de komende jaren zijn, namelijk het Kaderdocument Beschermd Thuis 2022 – 2030 en het Regionaal Ontwerp Beschermd Thuis.

Om te komen tot een definitief Kaderdocument en Regionaal Ontwerp zijn de volgende stappen gezet:

1. 2020: Voor het opstellen van het Kaderdocument en het Ontwerp is gesproken met (vertegenwoordigers) van verschillende stakeholders: cliënten, zorgaanbieders, woningcorporaties, zorgverzekeraar en de zes gemeenten.

2. Najaar 2020: consultatie advies-/participatieraden in alle zes gemeenten. Participatieraad Hattem heeft geen advies uitgebracht over de Kadernota; n.a.v. het advies over het Ontwerp door Participatieraad Hattem is een lijst met afkortingen toegevoegd. De beantwoording aan de Participatieraad Hattem evenals de regionale notities met beantwoording van alle adviezen van de advies-/participatieraden was als bijlage meegestuurd bij de behandeling van het concept Kaderdocument en concept Ontwerp in maart 2021.
3. Maart 2021: beide beleidsdocumenten zijn als conceptversie in alle zes gemeenten van de regio Oost-Veluwe besproken. De inhoud van beide documenten is hierdoor niet fundamenteel gewijzigd. Samenvattend is de leesbaarheid verhoogd door minder gebruik van vakjargon, zijn de documenten geactualiseerd naar de meest recente inzichten, is er meer expliciete aandacht voor jongeren en is aan beide documenten een financiële paragraaf toegevoegd.

   In de beleidsvoorbereiding en de vervolgstappen ter voorbereiding op de nieuwe inkoop voor Beschermd Wonen worden de aanbevelingen uit de raadsconsultatie in de zes gemeenten meegenomen. Zo zal zorgvuldig worden omgegaan met de keuzevrijheid van de inwoner, zal er zorggedragen worden voor een voldoende gedifferentieerd aanbod zodat maatwerk mogelijk blijft en wordt de continuïteit van zorg en ondersteuning gewaarborgd. Wel staat vast dat er minder aanbieders gecontracteerd zullen worden en kunnen geen garanties gegeven worden op behoud van dezelfde hulpverlener.

Beoogd effect

1. Kaderdocument Beschermd Thuis 2022-2030
Inwoners met een (psychische of psychosociale) kwetsbaarheid kunnen, al dan niet met behulp van hun eigen sociale netwerk, zo goed mogelijk thuis wonen en krijgen daar passende ondersteuning bij, gericht op maatschappelijk herstel, zelfredzaamheid en participatie. Ook inwoners die om een of andere reden hun thuissituatie hebben verlaten, krijgen ondersteuning bij het vinden van een passend onderdak waar zij kunnen werken aan maatschappelijk herstel.

2. Ontwerp Beschermd Thuis 2030
Het beoogd resultaat is een zorglandschap in 2030, uitgaand van de visie Beschermd Thuis en passend binnen de financiële kaders die vanaf 2023 van toepassing worden met het nieuwe objectief verdeelmodel Beschermd Wonen. Bewoners met een hulpvraag blijven in principe thuis wonen, met zo nodig begeleiding en/of behandeling. De leefomgeving is daarbij ondersteunend en iedereen mag er zich welkom voelen. Voor de bewoners die dat nodig hebben, blijft wonen mogelijk binnen een 24-uurs beschermde omgeving.

Bevoegdheid/Juridisch kader

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Eerdere besluitvorming en kaders

- Collegebesluit Werkprogramma EPA Taskforce d.d. 20 september 2017
- Raadsbesluit Sluitende Aanpak Personen met Verward Gedrag 2018 – 2021 d.d. 17 september 2018
- Raadsbesluit Transformatieagenda MO/BW d.d. 17 september 2018
- Raadsbesluit Convenant MO/BW d.d. 19 maart 2019 / Collegebesluit verlengen convenant MO/BW tot 1-1-2023 d.d. 16 februari 2021
- Raadsbesluit Nieuwe inkoop beschermd wonen d.d. 22 maart 2021

Argumenten

1. Kaderdocument Beschermd Thuis 2022 – 2030
Binnen de regio Oost-Veluwe wordt al jarenlang samengewerkt ten behoeve van de meest kwetsbare inwoners die een beroep doen op MO/BW. Ook in de toekomst, na de decentralisatie en de invoering van een nieuw verdeelmodel voor Beschermd Wonen, wil de regio blijven samenwerken ten behoeve van een gevarieerd zorglandschap voor deze inwoners.

Het Kaderdocument bouwt voort op de visie en uitgangspunten voor Beschermd Thuis van de vastgestelde Transformatie-agenda MO/BW 2016-2020. Vanwege de overlap in cliëntgroepen en problematiek is er beleidsmatig voor gekozen om de scope te verbreden. Naast de MO en BW omvat het regionale kaderdocument nu ook het gemeentelijk beleid ten aanzien van mensen met een ernstige psychiatrische aandoening (EPA) en mensen met verward gedrag. Dit betekent dat de regionale en lokale Sluitende Aanpak voor mensen met Verward Gedrag komend jaar naadloos zal overlopen in het beleid voor Beschermd Thuis. Het kaderdocument heeft een langere looptijd dan gebruikelijk omdat de transformatie een hoog ambitieniveau heeft.

Ook voor de komende jaren is de koers om cliënten maatschappelijk te laten herstellen in hun eigen omgeving. In het kaderdocument is een duidelijke visie opgenomen gericht op ondersteuning op het vergroten van zelfredzaamheid en de kwaliteit van leven en het versterken van participatie.

De komende jaren zetten we verder in op vijf thema's (zorginfrastructuur in de wijk, welkom in de woonomgeving, werk en dagbesteding, en financiële mogelijkheden van cliënten) en verbinden hieraan dat in hersteltrajecten voor cliënten ook op individueel niveau integraal aan al deze thema's gewerkt wordt. Deze vijf thema's zijn noodzakelijke elementen voor cliënten om succesvol de stap te zetten naar (weer) zelfstandig(er) te gaan wonen.

2. Ontwerp Beschermd Thuis 2022 – 2030
Mensen met een hulpvraag krijgen zorg steeds meer dichtbij huis en blijven als het kan, met hulp, thuis wonen, een 'beschermd thuis'. Het Regionaal Ontwerp Beschermd Thuis 2030 is een bestuurlijk richtinggevend document voor de komende jaren waarmee de regio de komende jaren een forse afbouw van intramurale woonvormen voor Beschermd Wonen moet realiseren, binnen de kaders en ambities van Beschermd Thuis. Het ontwerp is gestoeld op drie pijlers:

1. GGZ in de wijk
2. Integrale hersteltrajecten
3. Continuïteit Beschermd Wonen

De komende jaren zijn grote verschuivingen gaande op het gebied van Beschermd Wonen. Het gaat hierbij om de overgang van Wmo naar WLZ, waarbij naar schatting 50% van de cliënten van Beschermd Wonen vanaf 2021 overgaan naar de Wlz. Dit betekent dat ook circa 50% van het huidige regionale budget maatwerkvoorzieningen voor beschermd wonen wordt overgeheveld van de Wmo naar de WLZ. Ook de landelijke herverdeling van het budget Beschermd Wonen aan de hand van het objectief verdeelmodel gaat gepaard met een forse verschuiving van middelen. De inschatting voor de regio Oost-Veluwe is dat het gaat om de halvering van het budget voor maatwerkvoorzieningen 2030.

Met het Ontwerp geven we richting aan de ombuiging van het zorglandschap Beschermd Wonen met het doel om ook in 2030 binnen de financiële kaders te blijven. Randvoorwaarden zoals een veilige plek om te wonen en werk of dagbesteding, blijven behouden en worden waar nodig versterkt. Het Ontwerp valt binnen de kaders van het

hierboven genoemde Kaderdocument Beschermd Thuis. De beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis sluit aan op de doelen van een inclusieve samenleving

De voorgestelde doelstellingen van het Ontwerp kunnen niet gerealiseerd worden met de huidige regionale raamovereenkomst voor maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen. Om de doelstellingen van het Ontwerp te kunnen realiseren heeft de raad in maart 2021 besloten om een nieuwe regionale inkoopprocedure voor Beschermd Wonen te starten.

Kanttekeningen

1. Kaderdocument Beschermd Thuis 2022-2030
In februari ’21 verscheen een publicatie van de uitkomsten van een nieuw objectief verdeelmodel voor Beschermd Wonen vanaf 1-1-2023. Inzicht in de toekomstige financiële middelen beïnvloedt weliswaar niet onze visie, maar versterkt wel de urgentie om aan onze ambities te werken en het tempo waarin we ons aanbod hervormen of afbouwen.

2. Ontwerp Beschermd Thuis 2030
Het realiseren van de doelstellingen van het Ontwerp Beschermd Thuis is omgeven met onzekerheden. De mate waarin het Ontwerp tot uitvoer gebracht kan worden is afhankelijkheid van vier randvoorwaarden.

De risico’s bij deze randvoorwaarden zijn:

1. De komende jaren is een doorontwikkeling nodig van de ondersteuning en (medische) zorg in de wijk, evenals de beschikbaarheid van geschikte huisvesting. Alleen door te werken aan persoonlijke doelen op meerdere leefgebieden is duurzaam herstel en een verbetering van de zelfredzaamheid mogelijk.
2. Het tekort aan betaalbare woningen om naar door te stromen vanuit een intramurale voorziening.
3. De inkoopafspraken Beschermd Wonen vanaf 2023 de drie pijlers (GGz in de wijk, integrale hersteltrajecten en continuïteit Beschermd Wonen) mogelijk maken. Een nieuwe vorm van inkoop (en daarmee het gekozen sturingsmodel) is één van de benodigde randvoorwaarden.
4. Landelijk is besloten om een objectief verdeelmodel voor Beschermd Wonen in te voeren en om tegelijkertijd het budget te herverdelen naar alle gemeenten. Dit heeft een forse verschuiving van middelen tot gevolg.

In het plan van aanpak voor de implementatie van het Ontwerp zal aandacht zijn voor deze risico’s.

Financiën

Impact Wlz en objectief verdeelmodel
In het Regionale Kaderdocument en in het Regionale Ontwerp is een financiële paragraaf opgenomen. Het huidige budget Beschermd Wonen voor Oost-Veluwe bedraagt ongeveer € 52 miljoen op jaarbasis. Uit dit budget worden diverse regionale uitvoeringskosten, algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen gefinancierd. De uitgave aan maatwerkvoorzieningen is jaarlijks ongeveer € 44 miljoen.

Per 2021 wordt een deel van de cliënten beschermd wonen naar de WLZ overgeheveld. Op basis van de laatste overzichten gaat het om 50% van de huidige cliënten met bijbehorende budget waardoor het budget in 2021 uitkomt op ruim 31 miljoen. De overheveling van Beschermd Wonen naar de Wlz betreft een budget neutrale operatie. De afname van kosten en de uitname van budget zijn aan elkaar gelijk. Het dan resterende regionale budget voor beschermd wonen, loopt naar verwachting terug tot iets meer dan 18 miljoen als gevolg van de invoering van het nieuwe objectieve verdeelmodel voor Beschermd Wonen.

Afspraken in nieuw samenwerkingsconvenant
In de regio Oost-Veluwe is de intentie uitgesproken om een regionaal budget te vormen voor de bekostiging van regionale voorzieningen en regionale cliënten.
Voor de vorming van het regionaal budget worden enkele scenario's doorgerekend. Waarbij de verwachting is dat gemeenten een deel van hun rijksvergoeding overhevelen naar het regionale budget en een deel gebruiken voor de lokale bekostiging van zelfstandig wonende cliënten.

Hierover maken de samenwerkende gemeenten nadere afspraken over, waarbij de intentie is uitgesproken voor financiële solidariteit en het vormen van een regionaal budget. Ook moeten afspraken gemaakt worden over de wijze van gezamenlijke bekostiging van regionale voorzieningen en regionale uitvoeringskosten vanaf 1-1-2023. Deze afspraken worden vastgelegd in een nieuw samenwerkingsconvenant per 1-1-2023.

Om de beoogde afbouw van 190 tot 240 intramurale plekken te realiseren in de periode van 2023 tot 2030, moet de regio in 2021 keuzes maken. De afbouw zal immers niet binnen enkele weken of maanden gerealiseerd worden. In het belang van de cliënten moet daar voldoende tijd voor uitgetrokken worden.

Communicatie

1. Kaderdocument Beschermd Thuis 2022-2030
Om de mogelijke effecten van dit kaderdocument voor cliënten en hun omgeving uit te leggen, is een brochure gemaakt (bijlage 1.2).

2. Ontwerp Beschermd Thuis 2030
Tegelijkertijd met het raadsvoorstel zijn de deelnemers aan de EPA-taskforce en alle gecontracteerde aanbieders van Beschermd Wonen geïnformeerd over de voorgestelde beleidslijnen en de daar bij horende nieuw op te starten regionale inkoop middels een nieuwsbericht op de website van de Zorgregio Midden-IJssel/Oost-Veluwe.

Uitvoering

1. Kaderdocument Beschermd Thuis 2022-2030
Na vaststelling van Kaderdocument Beschermd Thuis zal deze verder worden uitgewerkt in een regionaal en lokaal uitvoeringsplan. Het regionale uitvoeringsplan zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan de colleges van de zes gemeenten.
Daarnaast wordt een lokaal uitvoeringsplannen opgesteld waarmee de inzet van Hattem geconcretiseerd wordt. Regionaal wordt een monitoringsysteem opgezet om de voortgang van de regionale en lokale uitvoeringsplannen te volgen, zodat we tussentijds onze inzet kunnen bijstellen om de beoogde resultaten te behalen en te kunnen bijsturen.

2. Ontwerp Beschermd Thuis 2030
Na vaststelling van het Ontwerp Beschermd Thuis zal onder leiding van een regionale projectleider gestart worden met de concretisering en implementatie van het Ontwerp en een nieuwe regionale inkoop van Beschermd Wonen.

Hattem, 31 mei 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen:

- 1.1 Regionaal Kaderdocument Beschermd Thuis 2022 - 2030
- 1.2 Brochure Beschermd Thuis 2022 - 2030
- 2.1 Regionaal Ontwerp Beschermd Thuis 2022 -2030
- 3.1 Regionale notitie consultatie in zes gemeenteraden